

I. IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: Filosofia

Titulació: Humanitats

Tipus: Troncal

Crèdits (ECTS): 9

Grup 1 – Professor: Daniel Gamper Sachse

Grup 2 – Professora: Marta Figueras i Badia

GRUP 1

Professor: Daniel Gamper Sachse

II. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA:

L'assignatura posa a l'abast de l'estudiant les diverses propostes teòriques sobre la naturalesa de l'ètica i de la filosofia política contemporànies. Els seus dos centres d'interès són, d'una banda, la naturalesa de l'ètica mateixa, és a dir, de la naturalesa del bé, i, de l'altra, de les aplicacions de l'ètica a les circumstàncies del món contemporani.

En acabar l'assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

1. Comentar textos contemporanis d'ètica i de filosofia política, tot assenyalant les idees centrals de cadascun i situant-la en el marc de la discussió contemporània.
2. Distingir entre les diverses tradicions filosòfiques.
3. Conèixer les possibles aplicacions pràctiques dels raonaments filosòfics a les circumstàncies econòmiques, polítiques, tecnològiques i científiques de les societats actuals.
4. Aplicar els conceptes teòrics a la formulació de dilemes ètics.
5. Exposar amb les pròpies paraules i raonament les posicions ètiques i de filosofia política bàsiques de les teories del segle XX i de relacionar-les mútuament de manera crítica.

III. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR

Competència	Indicador específic de la competència
Anàlisi i síntesi	Comprendre conceptes i textos filosòfics contemporanis sobre la naturalesa de l'ètica i de la filosofia política. Resumir els arguments centrals dels textos fonamentals de l'assignatura.
Comunicació escrita	Organitzar i redactar textos escrits d'una manera clara, correcta i apropiada (més de 3 errors ortogràfics o gramaticals greus suposaran el suspens de l'exercici o examen).
Comunicació oral	Expressar-se de forma adequada, eficaç i lingüísticament correcta en intervencions i exposicions a classe. Intervenir de manera enraonada.
Treball en equip/habilitat en les relacions interpersonals	Disposició i habilitat per a treballar en equip. Valorar en un projecte comú les aportacions i els punts de vista dels altres.
Transversalitat	Coneixement dels reptes filosòfics plantejats per les circumstàncies socioculturals, polítiques i científiques del segle XXI.
Aprenentatge autònom	Saber treballar amb esforç personal. Planificar el temps de realització del treball.

IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

El curs ofereix una avaluació continuada als estudiants de manera que el treball es manté al llarg de tot el curs acadèmic.

La classes tindran adoptaran diversos formats. D'una banda, les lliçons magistrals que en tot cas tindran caràcter d'interpel·lació. D'altra banda, el treball en grups reduïts i la posada en comú dels resultats assolits a partir de preguntes plantejades al principi de la classe. I finalment, l'exposició per part dels estudiants dels textos proposats a la bibliografia.

V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

La bibliografia del curs s'oferirà com a dossier. S'utilitzarà també l'antologia de Carlos Gómez (ed.), *Doce textos fundamentales de la Ética del siglo XX*, Alianza.

Blocs temàtics:

- 1) Filosofia analítica (G. E. Moore, Wittgenstein, Hare).
- 2) Existencialisme (Sartre).
- 3) Racionalitat en l'ètica (Habermas).
- 4) Liberalisme i comunitarisme (Rawls, Taylor, McIntyre).
- 5) La tolerància (Kymlicka).
- 6) Etnocentrisme i sentiment moral (Rorty).
- 7) Relativisme (Scanlon).
- 8) Feminisme (Gilligan, Pateman).
- 9) Cosmopolitisme (Nussbaum, Putnam, Taylor, Walzer).
- 10) Democràcia (Dahl).
- 11) Igualtat (Puyol).
- 12) Obediència i desobediència (Muguerza).
- 13) Guerres justes i injustes (Walzer, Garzón Valdés i Ferrajoli).
- 14) Bioètica i drets dels animals (Peter Singer).
- 15) Ètica de l'empresa (Adela Cortina).

Per seguir el curs els ciutadans hauran de disposar del llibre:

Carlos Gómez (ed.), *Doce textos fundamentales de la Ética del siglo XX*, Alianza.

També es posarà a disposició dels estudiants dossiers de textos procedents de les següents obres:

Adela Cortina, *Ética de la empresa*, Trotta.

Robert Dahl, *La democracia y sus críticos*, Paidós.

Luigi Ferrajoli, *Razones jurídicas del pacifismo*, Trotta.

Ernesto Garzón Valdés, *Calamidades*, Gedisa.

Carol Gilligan, *In a different voice*.

Jürgen Habermas, *Teoría de la acción comunicativa*, Taurus.

R. M. Hare, *Ordenant l'ètica*, Eumo.

Will Kymlicka, *Ciudadania multicultural*, Uoc.

Alasdair MacIntyre, *Tras la virtud*, Crítica.

Martha Nussbaum, *Los límites del patriotismo*, Paidós.

Àngel Puyol, "El repte de la igualtat" a Alegret (ed.), *La filosofía política, ara*, La Busca.

John Rawls, *A Theory of Justice*, Oxford University Press.

Richard Rorty, "Derechos humanos, racionalidad y sentimentalismo" a íd., *Verdad y progreso*, Paidós.

T. M. Scanlon, *Lo que nos debemos unos a otros*, Paidós.

Peter Singer, *Una vida ética*, Taurus.

- , *Liberación animal*, Trotta.

Michael Walzer, *Guerras justas e injustas*, Paidós.

VI. AVALUACIÓ

Procediment	Criteris d'avaluació	Pes
Exposicions orals i escrites	Bona exposició oral i redacció del text.	30%
Lliurament de 6 breus treballs	Valoració del treball escrit (coherència en el desenvolupament, síntesi, originalitat)	30%
Dues proves trimestrals escrites a partir d'una pregunta plantejada anteriorment.	Coneixements Capacitat d'anàlisi Capacitat de síntesi Capacitat de raonament	40% (és indispensable aprovar aquest 40% de la nota per a ésser avaluat)

GRUP 2

Professora Marta Figueras i Badia

II. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA

Aproximació històrico-filosòfica a les corrents més importants de la filosofia moral a la llum de la visió contemporània de l'home com a subjecte que es construeix a sí mateix en l'acció moral.

En finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Comprendre i analitzar críticament els aspectes fonamentals de les corrents ètiques més rellevants de la història de la filosofia
- Contextualitzar i comentar fragments d'alguns dels textos principals de la filosofia moral
- Comprendre i ser capaç de comunicar com han influït aquestes corrents en la perspectiva filosòfica actual de l'home com a subjecte ètic.

III. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR:

Competències genèriques	Indicadors específics
1.1. Comunicació escrita	1. Redactar i comentar textos d'una manera clara, correcta i apropiada (més de 3 errors ortogràfics o gramaticals greus suposaran el suspens de l'exercici o examen). - Ser capaç d'expressar de forma adequada (eficaç i lingüísticament correcta) els coneixements adquirits.
1.2. Comunicació oral	
2.1. Anàlisi i síntesi	- Conèixer, identificar i distingir els conceptes ètics fonamentals de cadascuna de les diferents corrents morals. - Contextualitzar textos. - Interpretar textos, analitzar-los i comprendre el paper que les ètiques pretèrites tenen en l'actualitat.

3.1. Treball en equip	- Disposició i habilitat per a treballar en grup
3.2. Habilitat en les relacions interpersonals	- Valorar en un projecte comú les aportacions i els punts de vista dels altres.
4.1. Transversalitat	- Mostrar comprensió social, històrica i filosòfica dels fenòmens ètics.
5.1. Compromís ètic	- Coneixement dels principis ètics i morals de les societats pretèrites i actuals. - Coneixement dels debats actuals sobre l'ètica - Valorar críticament les propostes ètiques pretèrites, i reflexionar sobre el paper que les mateixes tenen –directa i indirectament– en els debats filosòfics actuals.
6.1. Aprenentatge autònom	- Saber treball amb esforç personal. - Gestionar eficientment el temps disponible amb planificació real.

IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Les estratègies d'ensenyament-aprenentatge estan basades en cinc tipus diferents d'activitats:

- e) Classes magistrals: exposicions teòriques del professor, que poden incloure comentari de textos o discussió de problemàtiques relacionades.
- f) Exposicions orals: presentació dels alumnes d'un dels temes de l'assignatura, a partir de la lectura de bibliografia primària, i debats a partir de la mateixa.
- g) Tutories: –individuals i/o en grup, virtuals o presencials– per a resoldre problemes específics relacionats amb el temari de l'assignatura, i per a revisar el contingut de les exposicions orals abans de la seva presentació a l'aula.
- h) Comentaris, resums i mapes conceptuals: els alumnes hauran d'entregar al llarg del curs 6 treballs escrits, la forma dels quals variarà en funció de les característiques de cada bloc temàtic
- i) Proves escrites: al final de cadascun dels blocs temàtics hi haurà una prova escrita amb preguntes específiques del contingut de cada bloc.

V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

INTRODUCCIÓ: L'home que es construeix a sí mateix com a subjecte en l'acció moral. La proposta de Michel Foucault. [1 sessió]

BLOC TEMÀTIC 1: L'ètica a l'època clàssica [16 sessions]

Sòcrates i els sofistes / Plató: el bé i les tècniques de sí / Aristòtil i la felicitat / Les filosofies hel·lenístiques (epicureisme, estoïcisme, cinisme i escepticisme)

BLOC TEMÀTIC 2: L'ètica del cristianisme [10 sessions]

L'agustinisme polític / Bonaventura / Pere Abelard / Bacon

BLOC TEMÀTIC 3: L'ètica a la modernitat [13 sessions]

Separació de mitjans i fins (Maquiavel) / Dos models d'home (Hobbes i Rousseau) / La fal·làcia naturalista (Hume) / L'imperatiu categòric (Kant)

BLOC TEMÀTIC 4: Corrents ètiques actuals [10 sessions]

L'ètica de la cura (Foucault) / L'ètica del rostre (Levinas) / L'ètica del diàleg (Gadamer) / L'ètica de l'autenticitat i multiculturalisme (Kymlicka)

BIBLIOGRAFIA:

Platón (1981): *Diálogos*. Gredos, Madrid.
Aristóteles (1985): *Ética nicomáquea, ética eudemia*. Gredos, Madrid.
Maquiavelo (1992): *El príncipe*. Càtedra, Madrid.
Hume (1982): *Investigació sobre l'enteniment humà*. Laia, Barcelona.
Foucault (1982): *La hermenèutica del sujeto*. Akal, Madrid.

Nussbaum (2003): *La terapia del deseo*. Paidós, Barcelona

Al llarg del curs, a més, es facilitarà als alumnes diversos dossiers amb una selecció dels textos que es treballaran a classe mitjançant el campus virtual.

VI. AVALUACIÓ

Procediment	Criteris d'avaluació	Pes
Resums, comentaris i mapes conceptuals	Valoració del treball escrit (correcció lingüística, comprensió i correcta explicació del tema...)	30% (al llarg del curs s'entregaran 6 exercicis, cadascun dels quals tindrà un pes de 5%)
Exposició oral	Valoració de la comunicació oral (capacitat per a transmetre els coneixements adquirits de forma clara i intel·ligible...)	30% (cada alumne en farà una -en grup- al llarg del curs)
Proves escrites parcials	Valoració principalment dels coneixements, però també de la comunicació escrita (correcció lingüística...)	40% (10% cadascuna. És indispensable aprovar aquest 40% de la nota per a ésser avaluat)